

5. Шеремета О.В. До питання про становище дітей в Україні в перші повоєнні роки (1946-1950 рр.) / О.В.Шеремета // Історія України: маловідомі імена, події, факти / Інститут історії України НАН України – К. : «Рідний край», 1998. – Вип. 3. – С. 70–78.

6. Інформаційний портал Служби безпеки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sbu/control/uk/publish.html>.

Черкас Т.В

аспірант,

Інститут історичної освіти

Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

ПІДТРИМКА НІМЕЧЧИНОЮ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ЄС

Відносини між Україною та Європейським Союзом були започатковані в грудні 1991 року, коли Міністр закордонних справ Нідерландів, як головуючої в ЄС, у своєму листі від імені Євросоюзу офіційно визнав незалежність України.

Правовою основою відносин між Україною та ЄС є Угода про партнерство та співробітництво (УПС) від 16 червня 1994 р. (набула чинності 1 березня 1998 р.), яка започаткувала співробітництво з широкого кола політичних, торговельно-економічних та гуманітарних питань [1].

Для підписання Угоди про асоціацію з ЄС Україні слід розв'язати три проблеми: запровадити законодавчу реформу в галузі юстиції, внести зміни до виборчого законодавства і припинити будь-які прояви вибіркового застосування правосуддя. Про це за підсумками своїх переговорів з представниками української влади та опозиції заявив міністр закордонних справ Німеччини Гідо Вестервелле.

«Україна зараз перебуває на історичному роздоріжжі і дуже б хотілося, щоби був зроблений вибір на користь європейських цінностей. Дуже важливо, щоби вибіркоче правосуддя не застосовувалося в цій системі спільних цінностей – його не повинно бути ані в Україні, ані в Європі», – зазначив Вестервелле.

Вестервелле мав зустріч з міністром закордонних справ України Леонідом Кожарою, який попросив свого німецького колегу «про допомогу і посилене співробітництво з питань, які ще залишаються невирішеними» з підготовки до підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Кожара назвав Німеччину надзвичайно важливим стратегічним партнером і найбільшою країною ЄС, «позиція якої в багатьох питаннях буде вирішальною». «Ми б хотіли, що у всіх питаннях від двосторонніх стосунків до євроінтеграції у нас було порозуміння», – зазначив він.

Для виконання всіх умов щодо підписання Угоди про асоціацію з ЄС українські опозиційні сили мають об'єднати свої зусилля з європейськими колегами і використати всі можливі засоби тиску на владу, зокрема, щодо вимоги звільнити Юлію Тимошенко, сказав по завершенні зустрічі Кличко.

Вестервелле додав, що його політична сила готова до конструктивної роботи над законами, які необхідні для просування європейської інтеграції України. «Політична ситуація в Україні характеризується подальшою концентрацією влади і багатства в руках президента Януковича і його

найближчого оточення», – цитує Кличка прес-служба партії «Удар». За його словами, цей процес супроводжується грубими порушеннями демократичних принципів, прав людини і основних свобод. «Україна гостро потребує реформ. Такі реформи стануть можливими завдяки і підписанню Угоди про асоціацію», – зазначив Віталій Кличко[2].

Меркель і Янукович не спілкувалися два роки. Через «справу Тимошенко». Канцлер називала Україну диктатурою. Однак на парламентських виборах у ФРН Україні вигідна перемога саме партії Меркель.

Коли 31 серпня 2010 року президент України Віктор Янукович прибув з візитом до Берліна, він говорив про те, що його країна стоїть «на порозі підписання угоди про асоціацію» з Європейським Союзом. А канцлер ФРН Ангела Меркель тоді висловилася проти того, аби «Україну ставили перед вибором» між Росією та ЄС.

Минуло три роки. На перший погляд, особливих змін не відбулося. Підписання угоди про асоціацію заплановане на листопад 2013 року. Проте, чи відбудеться воно, залежить не в останню чергу від результатів парламентських виборів у ФРН. Вибори відбудуться 22 вересня 2013р. Опитування прогнозують перемогу правлячої партії Християнсько-демократичний союз (ХДС) на чолі з Ангелою Меркель.

Насправді ж змінилось чимало. Президентський візит Януковича до Берліна був першим і виявився поки що останнім. А розвиток політичної ситуації в Україні призвів до охолодження відносин між Берліном та Києвом. Це пов'язано зі звинуваченнями України у «вибірковому правосудді»: у відкритті кримінальних справ проти опозиціонерів, в першу чергу – екс-прем'єра Юлії Тимошенко.

Особисті стосунки Януковича і Меркель не склалися. «Цих стосунків практично не існує», – вважає Олександр Сушко, науковий директор Інституту євроатлантичного співробітництва в Києві. Це сталося з вини української сторони, а можливість продуктивного діалогу, за його словами, була. В Німеччині тоді, як і зараз, партнерами консерваторів з ХДС по коаліції були ліберали з ВДП, у виборчій програмі яких йшлося про можливість України стати членом ЄС. Під час теперішніх виборів в Бундестаг слово «Україна» не згадується в жодній програмі жодної з основних партій. Хоча ліберали, як і раніше, позитивно ставляться до бажання України вступити в Євросоюз.

Під час зустрічі у вересні 2011 року у Варшаві, де проходив саміт країн-учасниць програми ЄС «Східне партнерство», Янукович, згідно з даними німецької преси, пообіцяв Меркель вирішити «питання Тимошенко». Президент України не дотримав слова. З того часу Меркель і Янукович більше не зустрічалися. Пік охолодження стосунків припав на весну 2012 року, коли в Німеччині заговорили про можливий бойкот української частини чемпіонату Європи з футболу. Меркель тоді вперше порівняла Україну з Білоруссю, заявивши, що в обох країнах «люди страждають від диктатури та репресій».

Проте повного припинення контактів не було. Міністр іноземних справ ФРН Гідо Вестервелле регулярно відвідує Київ. А його українського колегу приймають в Берліні. Ось уже кілька місяців на цих зустрічах обговорюють питання про лікування в Німеччині Юлії Тимошенко. Київ каже, що це неможливо. Олександр Сушко припускає, що Тимошенко в Берлін не полетить. «Не володію жодним фактом, який би свідчив про можливість цього».

Звільнення Тимошенко є однією з головних вимог, які висунув ЄС для підписання угоди про асоціацію з Україною на черговому саміті «Східного партнерства» в Вільнюсі. Без підтримки одного з найбільш впливових членів ЄС – Німеччини – підписання не можливе.

Позиція Берліна, залишилася незмінною. Українські експерти кажуть, що Німеччина може піти на підписання договору, якщо Україна виконає вимоги ЄС.

Експерт Олександр Сушко відзначає, що збереження уряду Меркель при владі вигідне Україні, оскільки в нього вже вироблена позиція стосовно українського питання. «У разі зміни влади довелося б першочергово вести переговори вже з новими людьми», – каже експерт.

Цими «новими людьми» можуть стати опозиційні соціал-демократи. Прозахідні сили України не дуже хочуть мати з ними справу, оскільки в СДПН у Німеччині імідж партії, яка прислуховується у своїй політиці до думки Росії. З цієї точки зору, Янукович, який обіцяє вести Україну в ЄС, мав би бажати перемоги Меркель [3].

Отже, В.Ф. Янукович «самоусунувся» з посади президента 22 лютого 2014 року. Його посаду зайняв П.О. Порошенко, який встановив дружні стосунки з канцлером ФРН і заручився її підтримкою.

Угода про асоціацію між ЄС та Україною була підписана 27 червня 2014 року головами держав або урядів Європейського Союзу та Президентом України Петром Порошенком у Брюсселі.

16 вересня 2014 року Угода про асоціацію була одночасно ратифікована Верховною Радою та Європейським парламентом [4].

Список використаних джерел:

1. Історія відносин Україна – ЄС [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.zoda.gov.ua/>
2. Гідо Вестервелле назвав три проблеми України на шляху до угоди з ЄС [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.dw.de/>
3. Україні вигідна перемога партії Меркель на виборах у ФРН [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://fpri.kiev.ua/>
4. Угода про асоціацію [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://eeas.europa.eu/>